

PETROL YASA TASARISI DEĞERLENDİRMESİ

TMMOB Adına Uğur GÖNÜLALAN
Jeofizik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Petrol Kanunu en çok konuşulan kanunlardan bir tanesidir. 6326 sayılı kanun 07.03.1954 tarihinde kabul edilmiş, 16.03.1954 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Çeşitli tarihlerde kanun üzerinde yapılan bazı değişiklikleri saymazsak, bu kanunun yerini tutabilecek yeni bir yasa bugüne kadar ortaya konulamamıştır.

04.12.2003 tarihinde çıkarılan 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile halen kullanılmakta olan 6326'ın içinden bazı bölümler çıkarılarak 6326'ın geriye kalan bölümlerinden araştırma-arama ve üretime yönelik yeni yasa taslağı hazırlanmıştır.

Özetle;Türkiye'de Petrol ve Doğalgaz amaçlı yapılan Arama ve Üretim faaliyetlerinin takibi 6326 sayılı Petrol Kanunu çerçevesinde; Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

2004 yılı sonuna kadar ülkemize 205 adet şirket gelerek arama faaliyetinde bulunmuştur. Bu şirketlerden 17 adedi ikinci defa arama faaliyetlerine katılmışlardır. 2004 yılı sonu itibariyle 33 şirket arama faaliyetlerini sürdürmektedir. 2004 yılında yurdumuzda, 20' si yabancı 13'ü yerli olmak üzere 33 şirket arama faaliyetinde bulunmuştur. Yıl içinde 1 adet şirket faaliyetlerini durdurmuştur.

1954 yılından 2004 sonuna kadar 3.552,7 ekip/ay jeolojik, 4.537,2 ekip/ay jeofizik saha çalışmasının sonucunda 3140 adet kuyu delinerek 6.043.853 metre sondaj gerçekleştirilmiştir. Bu kuyulardan 1187'i arama, 497'i tespit, 1345'i üretim, 30'u enjeksiyon, 81'i jeolojik istikşaf amaçlıdır. Bugün petrol varlığı ispatlanmış Güney Doğu Anadolu bölgesindeki ruhsatların %40'ı TPAO'ya %60 ise yerli ve

yabancı şirketlere aittir.Trakya’da ise bu oranın TPAO’da %35 diğer şirketlerde %65 olduğu görülecektir. Buna karşın son 20 yılda bu bölgelerde yapılan jeolojik ve jeofizik çalışmaların %92.4’ü , sondaj faaliyetlerinin %81’i Türkiye Petrolleri A.O’ca gerçekleştirilmiştir.

Üretime bakıldığında 2004 sonu itibariyle Türkiye’de üretilen 121.919.032 M. Ton petrolün 65.666.381 M. Tonu (449.522.376 Varil) TPAO tarafından üretilmiştir. Doğal gaz üretimine bakacak olursak 1976 yılından itibaren üretilen doğal gazın 2004 yılı sonu itibariyle toplam üretimi 6.863.888.888 m³ olup bunun 5.986.954.378 m³’ü TPAO tarafından üretilmiştir.

Türkiye bugüne kadar tükettiği petrol ve doğal gazı karşılayacak yeterince keşif yapamamıştır. 2004 yılında tükettiği ancak petrolün %8.7’ini (2.276 Bin Ton) ve gazın %3’ünü (708 Milyon metreküp) yerli üretimle karşılamıştır.

2004 yılı itibariyle, ham petrol tüketiminin (26.098 Bin Ton) %91’i, doğalgaz tüketiminin (22,446 Milyon metreküp) ise %97’si ithalat ile karşılanırken, bu oranların 2013 yılında (toplam talep: petrol: 44,9 milyon ton, gaz: 49,5 milyon metreküp, toplam ithalat: petrol: 43,7 milyon ton, gaz: 49, 2 milyon metreküp) sırasıyla petrol; %99 ve gaz; %100 olması beklenmektedir. (Kaynak:ETKB) Petrol ve doğal gazda ithalata bağımlı olan Türkiye bundan en fazla etkilenecek ülkelerden birisidir. İthalata ödenen ve giderek hızla artan petrol faturası,ülke ekonomisi üzerindeki en ağır yüklerden biri olmaya devam etmektedir.

Ülkemizde mevcut petrol sahalarının ekonomik ömürlerini tamamlaması ve yeni keşiflerin olmaması sebebiyle petrol üretimimiz yıldan yıla giderek düşmektedir. 2004 yılı sonu itibariyle kalan üretilebilir (40 911 190 M.TON) petrol rezervi, aynı yıldaki üretim seviyesiyle yaklaşık 18 yıl daha üretilebilecektir. Petrol tüketimimiz açısından baktığımızda ise yaklaşık ancak 1,3 yıllık ihtiyacımıza karşılık gelmektedir. 2004 yılında, toplam ihracat gelirlerimizin yaklaşık %25’i petrol ithalatına (net= ithalat-ihracat) gitmiştir. GSMH’nın ise yaklaşık %2.9’u, petrol ithalatı için harcanmaktadır. Türkiye’nin petrol faturası, 2005 yılı Temmuz ayı sonu itibariyle, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 30 oranında artmıştır.Bu durumda yıl sonunda petrol faturasının 10 milyar doları aşması beklenmektedir.

Son yıllarda petrol arama ve üretim faaliyetlerinde önemli düşüşler yaşanmaktadır. Özellikle yerli ve yabancı sermayeyi sektöre çekebilmek için, 6326 sayılı Petrol Kanunu’nda günün şartlarına uygun, gerekli düzenlemelerin yapılması önem

arz etmektedir. Elimizdeki verilere göre, Türkiye bugün dünyanın petrol açısından az aranmış birkaç ülkesinden biridir. Jeolojik konumu nedeniyle, Türkiye’de petrol aramacılığı oldukça fazla risk içermektedir. Bu nedenle, uluslararası petrol şirketleri, riski daha az olan Ortadoğu ülkeleri ve Orta Asya ülkeleri gibi petrol zengini ülkelerde yatırım yapmayı tercih etmektedirler.

Halen yürürlükte olan (6326 Sayılı) Petrol Kanunu’nun İrdelenmesi; arama ve üretim faaliyetlerindeki engelleri;

- Ruhsat sayılarındaki kısıtlamalar
- Süresi sona eren bir sahaya aynı şirketin bir yıl müracaat edememesi
- Deniz ve Kara Sınırlarının Kıyı Çizgisi İle Ayrılmaması
- Devlet Hisselinin Oranı
- Mevzuat Kirlenmesi
- Kur Politikası
- Ekonomik Stabilizasyon

7 ana maddede özetlenen problemler, yabancı şirketlerin de ortaklıklar veya tek başlarına yaptıkları yatırımlarda çok önemli etkenlerdir. Deniz ve Kara Sınırlarının Kıyı Çizgisi ile Ayrılmaması maddesi, Özellikle süre ve yükümlülükler, Devlet Hisselinin standart olması deniz aramalarını, Kur Politikası ve Ekonomik Stabilizasyon maddelerdeki politikaların belirsizliği tüm yabancı yatırımları engeller niteliktedir. Kur politikasında yaşanan karmaşa, şirketleri Türkiye’den çekilme noktasına getirmiştir.

Ruhsat sayılarındaki kısıtlamalar:

Ruhsat sayıları ile ilgili tüm kısıtlamalar kaldırılarak ruhsatlar ihale yolu ile verilmeli, İhaleyi kazanan şirketlerden arama dönemi için taahhüt edecekleri programın gerçekleşmemesi halinde, taahhütlerine uygun cezalar alınacağı ruhsat kararlarında belirtilmelidir.

Süresi sona eren bir sahaya aynı şirketin bir yıl müracaat edememesi:

Bilindiği üzere, yurdumuzun son derece karmaşık olan jeolojik yapısı nedeniyle, ruhsat alanlarında, uzun süreli ve masraflı detay araştırmalar yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Belirli bir aşamaya gelindiğinde ruhsat süresinin sona erip aynı yere

aynı şirket tarafından yeniden müracaat edilememesi yapılan çalışmaların sonucunun alınamamasına neden olmaktadır.

Deniz ve Kara Sınırlarının Kıyı Çizgisi İle Ayrılmaması:

Mevcut uygulamada karasuları sınırına kadar (Karadeniz ve Akdeniz’de 12, Ege’de 6 mil) olan alanlar karalarla birlikte değerlendirilmektedir.

Denizdeki çalışmaların ekip ve ekipmanı çok farklı, maliyetleri çok yüksektir. Ayrıca ruhsat sayısındaki kısıtlamalarda gündeme geldiğinde içinden çıkılmaz durumlara neden olmaktadır.

Denizler için ayrı bir rejim uygulanmalıdır. Bölge içi ve dışı kavramı değiştirilerek deniz ruhsatlarının genişliği, süreleri, mükellefiyetler ve devlet hissesinin kademelendirilmesi ile ilgili düzenlemelere yer verilmelidir.

Devlet Hissesi:

Mevcut Yasa’da Devlet Hissesi ayırım yapılmadan 1/8 oranında alınmaktadır. Bu oranlar kademelendirilmeli, özellikle derin denizler ve alt yapının tamamlanmadığı bölgelerde adar indirilmelidir.

Ortaklığımız dahil Şirketlerin Gümrük Birliği nedeni ile gümrük vergilerinin sıfırlanması, ABD ve Avrupa’dan ithal edilen malzemeye farklı gümrükler uygulanması gibi nedenlerle çok önemli kayıpları olmuştur.

Şirketler kurumlar vergisi ödemektedir. Devlet Hissesinde yapılacak kademelendirmeler hem şirketlerin kayıplarını önleyecek hem de aramaları yönlendirici olacaktır.

Mevzuat Kirlenmesi:

Ülkemizde birbiri ile çelişen çok fazla genelge ve yönetmelik olması nedeniyle, yetki karmaşası yaşanmaktadır. Sulak alanlarda, muhafaza ormanlarında, milli parklarda çalışma Bakanlar Kurulu Kararı ile mümkündür. Verimliliği kesinlikle saptanmadan meralarda arama çalışması yapılamamakta, akarsu ve göllerin 300 m’den yakınında kuyu açılmamaktadır. Belediye hudutları içinde çalışmak için Bakan’ın izni gereklidir. Özellikle ÇED Yönetmeliğinin arama faaliyetlerini kapsam içine alması saha çalışmalarını durdurma noktasına getirmiştir.

Kur Politikası:

Şirketlerin yatırımlarını garanti altına alacak politikalar oluşturulmalı,

Enflasyon muhasebesine veya muhasebe kayıtlarının dolar olarak tutulması uygulamasına geçilmeli,

Yatırımcıların hak sahibi oldukları sürece özellikle aleyhte olacak değişikliklerden etkilenmeyeceği hususu getirilmelidir.

Ekonomik Stabilizasyon:

Arama ruhsatının veriliş tarihi itibarıyla yürürlükteki devlet hissesi, gelir ve kurumlar vergisi oranları ve diğer vergi oranları ve uygulaması dondurularak ekonomik stabilizasyon sağlanmalıdır.

Kara ve Denizlerimizde Yapılan Sismik

- 1934 – 2004 yılları arasında denizlerimizde
- **Toplam: 248 455 Km 2 Boyutlu Sismik (KAYNAK:PIGM)**

160 932 Km	2 B	87 523 Km	2B
4872 Km ²	3B	2 020 Km ²	3B

Ülkemizde Yapılan Sondaj Sayısı

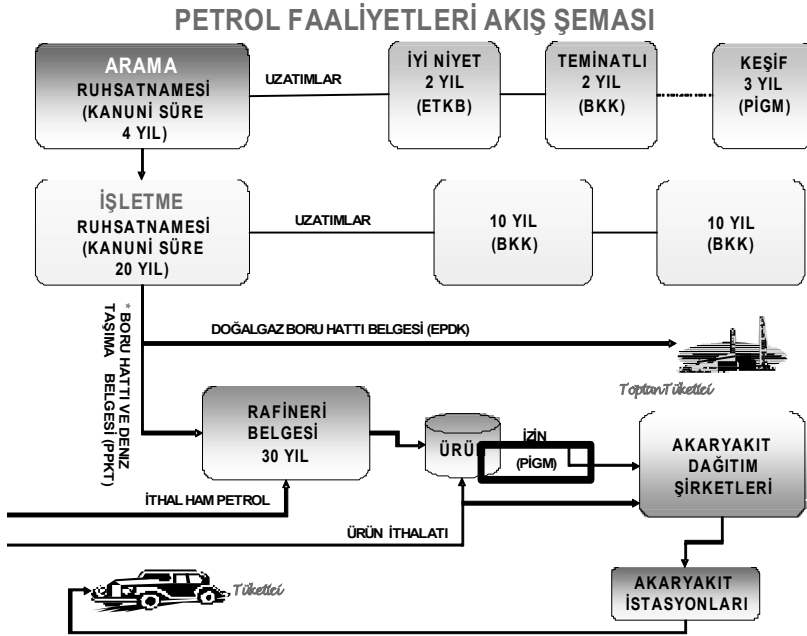
- **TOPLAM 3140 (2004 SONU İTIBARI İLE) (KAYNAK:PIGM)**

	Sondaj Adet
ARAMA	1187
TESPİT	497
ÜRETİM	1345
ENJEKSİYON	30
JEO-İSTİKŞAF	81

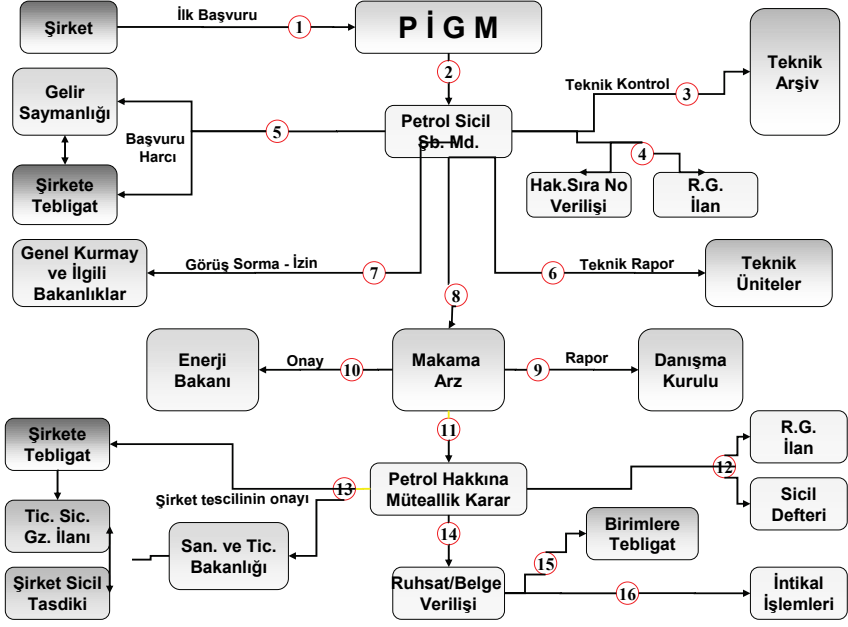
Denizlerimizde Yapılan Sondaj

- Denizlerimizde bugüne kadar toplam 39 adet sondaj gerçekleştirilmiştir.

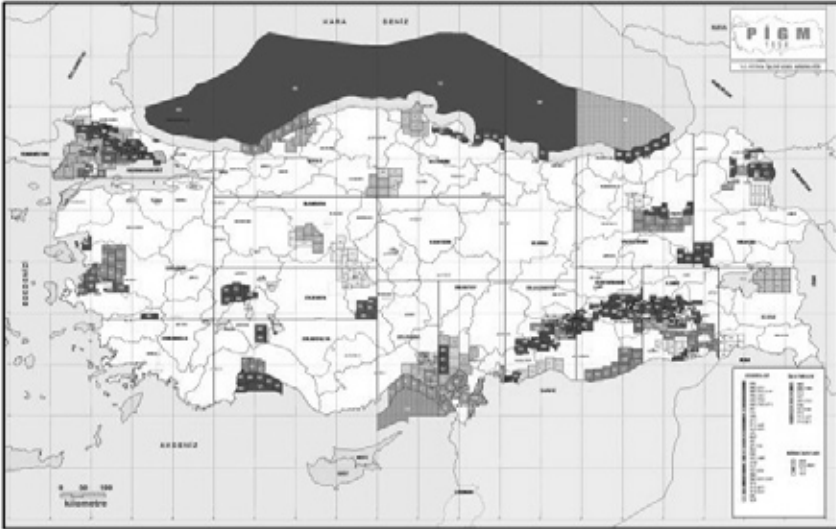
Denizler	Sondaj Adet
Karadeniz	14
Marmara	9
Ege	3
Akdeniz	13
Toplam	39



PİGM'E RUHSAT VE BELGE BAŞVURUSU



18 PETROL BÖLGESİNE GÖRE RUHSATLARIN RENKLER BAZINDA DAĞILIMI





Arazi Tarifi



Bölgeler ve Açık Sahalar



Sahaların Büyüklüğü



Ruhsat Başvuruları



Süreler

KANUNDA		TASARIDA	
KARALARDA	4 YIL	KARALARDA	5 YIL
DENİZLERDE	6 YIL	DENİZLERDE	8 YIL

Süre Uzatımları

KANUNDA				
KARALARDA	4 YIL (KANUNİ SÜRE)	2 YIL (ETKB)	2 YIL (BKK)	3 YIL (KEŞİF)
DENİZLERDE(*)	6 YIL (KANUNİ SÜRE)	3 YIL (ETKB)	3 YIL (BKK)	4,5 YIL (KEŞİF)

(*) Denizlerde % 50 arttırılmıştır.

TASARIDA				
KARALARDA	5YIL (KANUNİ SÜRE)	2 YIL (PIGM)	2 YIL (PIGM)	3 YIL (BULGU PIGM)
DENİZLERDE	8 YIL (KANUNİ SÜRE)	3 YIL (PIGM)	3 YIL (PIGM)	10 YIL (BULGU PIGM)

(*) Bulgu sonrası uygun program karşılığında keşif çalışması yapılmak üzere

Devlet Hakkı

KANUNDA arama ruhsatnamesi- TL/HEKTAR BAŞINA	
1,2,3 NCÜ YILLAR	400
4,5 NCİ YILLAR	800
5 NCİ YILDAN SONRA	1200
(*) DENİZLERDE % 50 ORANINDA AZALTI LABİLİR	



TASARIDA
aramacılar devlet hakkında muaf tutulmuştur.
İŞLETMECİLER YILDA HEKTAR BAŞINA 1 000 000 TL. DEVLET HAKKI ÖDER
(*) DENİZLERDE BU MİKTAR % ORANINDA ÖDENİR

Devlet Hissesi

KANUNDA
Bir arayıcı veya işletmeci, arama veya işletme sahasından istihsal edip depoladığı petrolün sekizde birini (% 12,5) Devlet Hissesi olarak ödemekle mükelleftir.



TASARIDA
Bir arayıcı veya işletmeci, ürettiği petrolde, aşağıda belirlenen dilimler arasında üretim sahası bazında aylık net üretimin gün sayısına bölünmesiyle bulunan günlük üretim miktarlarına göre tespit edilen oranlarda Devlet Hissesi ödemekle yükümlüdür.

Devlet Hissesi – Ham Petrol (V/Gün)

ÜRETİM SAHASI BAZINDA

PETROL TASARISI - MADDE-19

Karalarda

Denizlerde

0 – 5 00 için	% 2	0 – 20 000 için	% 2
501 – 2 000 için	% 4	20 001 – 50 000 için	% 6
2 001 – 5 000 için	% 6	50 001 – 100 000 için	% 8
5 001 – 10 000 için	% 8	100 001 – 150 000 için	% 10
10 000 den fazla için	% 12	150 000 den fazla için	% 12

Kanunda: İşletmeci Ürettiği petrolün 1/8'i
oranında Devlet Hissesi öder

Devlet Hissesi - Denizlerde

PETROL TASARISI - MADDE-20

Ham Petrol (V/Gün)

Doğalgaz (M³/Gün)

SU DERİNLİĞİ (m.)	
0 – 500	% 5
501 – 1 000	% 10
1 001 – 1 500	% 20
1 500 m. den fazla için	% 30

- **Oranlarında daha az Devlet Hissesi alınır.**

Devlet Hissesi – Doğalgaz (M³/Gün)

ÜRETİM SAHASI BAZINDA

PETROL TASARISI - MADDE-19

Karalarda

Denizlerde

0 – 85 000 için	% 3	0 – 3 300 000 için	% 3
85 001 – 340 000 için	% 6	3 300 001 – 8 200 000 için	% 6
340 001 – 750 000 için	% 8	8 200 001 – 16 400 000 için	% 8
750 001 – 1 500 000 için	%10	16 400 001 – 24 600 000 için	% 10
1 500 000 den fazla için	% 12	24 600 000 den fazla için	% 12

TASARI NIN KAMU KURUMLARI AÇISINDAN DURUMU

Türkiye Petrolleri A.O.'nın sahip olduğu haklar geri alınarak, kamu kuruluşumuz, yerli ve yabancı şirketlerle aynı statüde görülmüştür.

1- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın mevcut yasada bulunan Devlet adına petrol arama ve üretim faaliyetlerinde bulunma hakkı kaldırılarak, özelleştirilmesinin önü açılmıştır.

2- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın lüzum üzerine petrolle ilgili incelemelerde ve petrol faaliyetlerinin denetiminde Petrol Kanununu yürütmekle görevli Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'ne yardımcı olma yükümlülüğü, bir ayrıcalıklı

gibi görülerek kaldırılmış, konusunda uzman kamu kuruluşumuzun ülke kaynaklarının kamu yararına uygun kullanılması yönündeki katkısı kaldırılarak, TPAO yabancı şirketlerle aynı statüde değerlendirilmiştir.

3- Devlet adına arama ve üretim çalışmalarında bulunan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın faaliyete kapalı bölgelerde ve askeri yasak bölgelerde de Bakanlar Kurulu'nun izni ile petrol faaliyeti yapabilmek hakkı elinden alınmış, bu konudaki ayırım kaldırılmıştır.

4- Mevcut yasada, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın diğer şirketlerden daha fazla arama ruhsatı alabilme hakkı, tasarı ile kaldırılmıştır. TPAO'nun ruhsat sayısındaki avantajlı konumu kaldırılırken, tasarı ile ruhsat adedinin ve dolayısıyla bir şirketin sahip olabileceği toplam ruhsat alanının sınırlandırılması sonucu, büyük sermayeli uluslararası şirketler lehine ruhsat tekelleşmesi yaratılacaktır.

5- Üzerinde arama veya işletme hakkı bulunmayan bir sahanın, işletme ruhsatnamesi mevzu olarak, müzayedeye çıkmadan önce, T.P.A.O.'na teklif edilerek, TPAO'ya işletme ruhsatının verilmesine ilişkin mevcut yasa maddesi kaldırılarak, kamuyu gözetme anlayışı terk edilmiştir.

Petrol Kanununu yürütmekle görevli Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında tanıtım ve pazarlama faaliyetinde bulunmak da getirilmiştir. Devletin hüküm ve tasarrufunda olan tabii servetler ve kaynakların ülke yararına kullanılması ilkesi Genel Müdürlüğün asıl görevi olması gerekirken, pazarlama gibi bir kavram görev olarak tanımlanmıştır.

Bu güne kadar bazı yasalarda yapılan değişikliklerle; Dünya petrol sektöründe olduğu gibi, arama, üretim, taşıma, rafinaj ve dağıtım bütünlüğünün aynı yapı içinde TPAO ve yan kuruluşları eliyle birbirini tamamlayarak yürütülmesi anlayışı terk edilmiş, TPAO bünyesindeki TÜPRAŞ, BOTAŞ, POAŞ ve DİTAŞ, PETKİM, TÜGSAŞ bilinçli olarak parçalanmış, BOTAŞ hariç diğerleri özelleştirilmiştir. TPAO'nun kendi gelirlerinden arama ve üretim projeleri bütçesini oluşturma yetkisi alınarak; genel bütçeden çok sınırlı pay ayrılması sonucu kamu kuruluşumuzun ve dolayısıyla ülkemiz petrol aramacılığı faaliyetleri durma noktasına gelmiş, TPAO bilinçli olarak atıl hale getirilerek, özelleştirilmesinin zemini yaratılmıştır.

Avrupa Birliği'ne mevzuat uyumu gerekçesiyle, elektrik, petrol ve doğal gaz piyasa yasalarından sonra, Petrol Kanunu'nda yapılması düşünülen değişiklikler

ile tüm enerji alanlarından ve petrol sektöründen kamu kuruluşlarının süreç içinde çekilerek, bu alanın yabancı şirketlere bırakılması düzenlemeleri tamamlanmış olacaktır.

Petrol Kanunu'nda yapılmak istenen değişikliklerle, AB mevzuatına uyum adı altında; kamu yararını ve sektördeki kamu kuruluşunu önceleyen korumacı yasa maddelerinin mevcut yasadaki çıkarılması amaçlanarak, yabancı şirketlere bir dizi kolaylıklar sağlanmıştır.

Tasarıda:

- 6326 sayılı mevcut yasadaki yer alan “Milli Menfaatin Korunması” başlıklı bölüm ve aşağıdaki maddelerinin tasarı ile tamamıyla çıkarılmış olması, düzenlemenin kamu menfaatleri yerine uluslararası şirket menfaatinin gözetildiğinin açık göstergesidir.

1. Petrol arama ve üretim faaliyetinde bulunmak için yapılan başvurunun değerlendirilmesinde mevcut yasanın ilk kriteri olan “talebin milli menfaatlere uygun olması” ölçütü yasadaki çıkarılarak; öncelikle ülke yararını gözetme anlayışı terk edilmiş, uluslararası şirketlere avantaj sağlanmıştır.

2. Yabancı devletlerin doğrudan doğruya veya dolayısıyla idaresinde etkili olabilecekleri şirketler ile yabancı bir devlet için veya yabancı bir devlet namına hareket eden şahısların, petrol faaliyetinde bulunamayacakları, mülk edinemeyecekleri, tesis kuramayacakları hükmü tasarı ile çıkarılarak; stratejik öneme sahip bir konuda yabancı devletlerin belirleyici olması önündeki engeller kaldırılmıştır.

3. Ülke içinde üretilen ham petrol ve doğal gaz ile bunlardan elde edilen petrol ürünlerinin kara sahalarında %65'i ve deniz sahalarında %55'inin memleket ihtiyacına ayrılması zorunluluğu, tasarı ile kaldırılarak; yabancı şirketlere ürettikleri petrol üzerinde sınırsız tasarrufta bulunarak, tamamını ihraç etme hakkı getirilmiş, olağanüstü durumlarda bile ülkede üretilen petrolün ülke içinde kullanılması, memleket ihtiyacını gözetme durumu ortadan kaldırılmıştır.

- “Sınırlara 5 km mesafede, tarihi dini yer veya tesise, su tesisine bir yol veya umumi geçide 60 m. mesafede, şehir veya kasaba belediye imar sahası dahilinde petrol faaliyeti Bakan müsaadesi olmadan yapılamaz.” hükmü mevcut yasadaki çıkarılarak, yabancı şirketlere sınır tanımaksızın her yerde faaliyette bulunma hakkı getirilmiştir.

Arama ruhsatlarından hektar başına alınan devlet hakkı geliri tamamen kaldırılarak gelir kaybı yaratılmıştır.

Ülkemizde üretilen ham petrolden alınan %12.5'lik devlet hissesi oranı, günlük üretim miktarına göre kademeli olarak %2'ye kadar indirilmesi sonucu, üretimden sağlanan ülke mevcut geliri şirketler lehine %50-85 azaltılmaktadır.

Petrol kaynaklarımızdan alacağımız hissenin önemli oranda düşürülmesi ile yetiilmeyerek, üretilen petrolün yurt içinde değerlendirilmesi ve memleket ihtiyacına ayrılması zorunluluğu kaldırılmış, üretimin tamamının yurt dışına ihraç edilmesi hakkı da getirilmiştir.

Petrol şirketlerine; petrol faaliyeti için yapmış olduğu yatırımların transfer tarihindeki cari kur üzerinden, harice transferi tamamlanıncaya kadar, Devlet Hissesi hariç, Kurumlar ve Gelir vergisinden muaf olacakları, safi kazançları üzerinden ödemekle mükellef buldukları vergiler toplamının %40 oranını geçemeyeceği ve geniş KDV istisnaları gibi bir dizi vergi muafiyetleri de getirilmiştir.

Üretilen petrolden alacağımız hissenin %2'lere kadar düşürülmesi ve getirilen bir dizi vergi muafiyetleri sonrasında; petrol kaynaklarımızın çıkarılmasından ülkemizin sağlayacağı faydanın ne olacağının sorgulanması ve bilinmesi gerekiyor.

TMMOB Petrol Çalışma Grubu Olarak

6326 sayılı Kanunun;

1. Milli Menfaatlerin Korunması ile ilgili olarak; Bölüm 1 Madde 2'dekiPetrol kaynaklarının Milli menfaatlere uygun olarak

Bölüm 3 Madde 4, 1.fıkra ...talebin Milli menfaatlere ve bu Kanun'un maksadına uygun bulunup bulunmadığı;

Bölüm 4 Madde 6, petrol ile ilgili; müsaade, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesi alma hakkı Devlet adına Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına aittir... ve

Bölüm 5'te yeralan "Milli Menfaatin Korunması" başlıklı bölümün 12. maddesinin tasarıda (ortadan tamamen kaldırılması) kamu menfaatleri açısından uygun görülmemektedir.

2. 6326 sayılı Kanunun 1. Kısım, Bölüm 5, Madde 13 'te yer alan; Ülke içinde üretilen hampetrol ve doğalgaz ile bunlardan elde edilen petrol ürünlerinin kara

Sahalarında %35'i ve deniz sahalarında %45'inin memleket ihtiyacına ayrılması zorunluluğunun tasarısı ile ortadan kaldırılmıştır. Böylece, yabancı şirketlere ürettikleri petrol üzerinde sınırsız tasarrufta bulunarak ,tamamını ihraç etme hakkı getirilmiş, olağanüstü durumlarda bile ülkede üretilen petrolün ülke içinde kullanılması, memleket ihtiyacını gözetme durumu ortadan kaldırılmıştır.

3. 6326 sayılı Kanununun 3.Kısım, Bölüm 5, Madde 78-1 'de yeralan ülkemizde üretilen Hampetrol'den alınan %12.5'luk Devlet Hissesi oranı; Tasarının 2. Kısım, 2. Bölüm Madde 19 'da günlük üretim miktarına göre kademeli olarak %1'e kadar indirilmesi sonucu üretimden sağlanan ülkemiz mevcut gelirlerinde azalmaya sebep olacaktır. Bununla ilgili dünya örnekleri iyi incelemek gerekir.

ÖZETLE RUHSAT TEKELLEŞMESİ, MİLLİ MENFAATLERE YÖNELİK İHRACAT SINIRLAMASININ KALDIRILYOR OLMASI, YABANCI BİR DEVLETİN (TÜRKİYE KARŞITI) RUHSATLARIMIZDA PETROL BULMASI DURUMUNDA;ÜRETTİĞİ PETROLÜN TAMAMINI İHRAÇ ETME HAKKINA SAHİP OLMASI DEVLET HİSSELERİNİN %0'A YAKLAŞMASI NEDENİ İLE BULUNAN PETROLÜN ÜLKEMİZE BİR FAYDASI OLMAYACAKTIR.

Denizlerde bulunacak petrol üretiminden alınacak devlet hissesi oranlarının düşürülmesinden sonra, su derinliğine bağlı olarak %30'a varan ilave indirimler getirilmiştir. Örneğin, denizlerde yapılacak günde 20.000 varil ham petrol üretiminden alınacak devlet hissesinin bu günkü uygulama ile günlük miktarı 2500 varil ve ortalama 50 \$/varil üzerinden değeri 125.000 ABD \$ iken; tasarıda getirilen şekli ile devlet hissesi miktarı 400 varile ve parasal değeri 20.000 ABD \$ na ve 1500 m su derinliği indirimi sonrasında da 320 varile yani 16000 ABD \$ na düşecek ve ülke mevcut durumla karşılaştırıldığında, sadece günlük 109.000 ABD\$ gelir kaybına uğrayacaktır.

Denizlerimiz petrol aramacılığı açısından en bakir alanlarımızdır. Denizlerimizde çeşitli nedenlerden dolayı önemli ölçüde arama faaliyeti yapılamamıştır. Dolayısıyla denizlerimizin hidrokarbon potansiyeli hakkında konuşmak erkendir. Bununla birlikte özellikle Karadeniz'de hidrokarbon beklentisi yüksektir. Karadeniz'de petrol çıkması durumunda yeni taslaktaki abartılı indirim oranlarının yasallaşması durumunda, devletin gelir kaybı yılda yüzlerce milyon dolarlarla ifade edilecektir.

Petrol sektörünün yeniden yapılanma sürecinde; Doğalgaz Piyasası, Petrol Piyasası ve LPG Piyasası Kanunları yürürlüğe girmiş,sektörün en önemli zinciri olan

arama üretim faaliyetlerini içeren Petrol Kanunu Tasarısı da TBMM gündeminde görüşülmek üzere sırasını beklemektedir. Bu bağlamda; 6326 sayılı mevcut Petrol Kanunu'nda değişiklik yapan tasarı TBMM alt komisyonlarında görüşülmüştür. Genel Kurul için sıra beklemektedir. ANCAK 12 TEMMUZ 2002 , 23 HAZİRAN 2004 VE 30 KASIM 2005 TASARILARINDA YER ALMAYAN BİODİZEL İLE İLGİLİ MADDELER BU KANUN KAPSAMINA ALINMIŞTIR.

Avrupa Birliği'ne mevzuat uyumu gerekçesiyle, elektrik, petrol ve doğal gaz piyasa yasalarından sonra, Petrol Kanunu'nda yapılması düşünülen değişiklikler ile tüm enerji alanlarından ve petrol sektöründen kamu kuruluşlarının süreç içinde çekilerek, bu alanın şirketlere bırakılması düzenlemeleri tamamlanmış olacaktır. AB, Türkiye gibi aday ülkelere ve çevre ülkelere uyum yasaları adı altında enerji ve dolayısıyla petrol alanında kamunun tasfiyesini ve özelleştirmeleri dayatırken, kendi ülkelerinde farklı uygulamaları gerçekleştirmektedir. AB'nin bütün çekirdek ülkelerinde kamu ağırlığının sektörden kaldırılması ve özelleştirmeler; ya hiç yapılmamış, ya minimum seviyede tutulmuş, ya da ileriki dönemlere ertelenmiştir.

Sonuç olarak; AB mevzuatına uyum adı altında Petrol Kanunu'nda yapılmak istenen değişikliklerle; kamu yararından vazgeçilip, sektördeki kamu kuruluşumuzu gözden çıkaran, petrol kaynaklarımızı yabancı şirketlere bırakacak olan, yer altı kaynaklarımızı ulus ötesi tekellerin kar zarar hesabına terk eden bu yasa tasarısı derhal geri çekilmelidir.